

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
 Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Cluj
 Editură Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

1

Jilava - 1 iunie 1946, un asasinat odios

Prof. dr. Gică MANOLE

Așa-zisul proces intentat lui Ion Antonescu de către ocupantul sovietic al României și slugile lui alogene instalate la guvernarea țării a fost o înscenare mârșavă, o mascaradă judiciară specifică totalitarismului stalinist. Întreg „procesul” lui Ion Antonescu a avut un caracter ilegal, desfășurarea lui s-a

bazat pe acte/norme juridice ilegal create de ocupant, în afara Constituției României din acel timp. Am subliniat îndeajuns caracterul ilegal, anticonstituțional al înscenării juridice de la București, din mai 1946, iar dovezile aduse mă scutesc de alte comentarii, considerații.

Se înțelege, dacă respectivul „proces” a fost unul ilegal, deoarece a încălcat cu brutalitate în picioare toate Legile statului român din acel timp, cât și Constituția țării, și, *hotărârea* mascaradei judiciare staliniste cu care se încheie „procesul” a fost în afara Legii, ilegală. Prin *Hotărârea nr. 17 din 17 mai 1946*, așa-zisul tribunal al poporului, în baza unor acuzații false, nedovedite, de crime de război și crima de dezastrul țării, a pronunțat pentru Ion Antonescu pedeapsa cu moartea de 6 ori[1], detenție pe viață de 3 ori[2], 20 de ani de temniță grea[3], 10 ani degradare civică[4] etc..

Hotărârea prevede confiscarea „tuturor bunurilor”[5] lui Ion Antonescu în folosul statului „cu titlul de despăgubiri”[6] și cheltuieli de judecată. Tot la pedeapsa cu moartea au fost condamnați și Mihai Antonescu[7], Horia Sima[8], Constantin Pantazi[9], Gh. Alexianu, Constantin Vasiliu[10], Radu Lecca[11] și Eugen Cristescu[12]. Ședința a fost semnată de președintele așa-zisului tribunal, Al. Voitinovici, și judecătorul C. Balcu[13]. În aceeași zi de 17 mai 1946, Ion Antonescu oferă o procură avocaților săi, Titus Stoica

și C. Bălăceanu, pentru a înainta recurs împotriva sentinței[14].

Pe data de 27 mai 1946, Înalta Curte de Casație și Justiție, Secțiunea a II-a București[15], respinge recursul[16] lui Ion Antonescu menținând sentința de condamnare la moarte. Și recursurile lui Mihai Antonescu, Gh. Alexianu, C. Z. Vasiliu au fost respinse. Recursurile înaintate de Radu Lecca, Eugen Cristescu, Constantin Pantazi au fost acceptate, pedeapsa cu moartea fiindu-le comutată la detenție grea pe viață.

La data de 31 mai 1946, Ion Antonescu adresează regelui Mihai o cerere de grațiere „cu respect”[17]. Cererea de grațiere a fost scrisă de avocații săi, actul neavând „semnătura autografă” [18] a sa. În aceeași zi de 31 mai 1946, și mama mareșalului, „Lița colonel Baranga”[19], în vârstă de 88 de ani, îl imploră pe regele Mihai „cu lacrimi în ochi”[20] să comute pedeapsa cu moartea pentru fiul său.

Înalta Mamă și Doamnă se umilește înaintea regelui Mihai exprimându-și „nădejde nestrămutată în nețărmurita sollicitudine a Majestății Voastre și în înțelegerea nenorocirii abătute asupra mea”[21]. Și ceilalți condamnați la moartea au înaintat cereri de grațiere regelui Mihai. Cererile de grațiere au fost înaintate regelui Mihai de către ministrul Justiției, Lucrețiu Pătrășcanu, tot în ziua de 31 mai 1946[22].

Satrapii staliști ai României de atunci erau foarte grăbiți să-l execute pe Ion Antonescu și cei câțiva colaboratori ai săi. Faptul se poate constata din rapiditatea cu care au acționat, graba lor extraordinară dovedită la proces și după. Așa, tot în 31 mai 1946, guvernul stalinist de la București, condus de Petru Groza, menține, confirmă regelui Mihai hotărârea luată de „tribunal” de a se aplica pedeapsa cu moartea pentru Ion Antonescu, Mihai Antonescu, Gheorghe Alexianu și C. Z. Vasiliu[23]. Altor trei condamnați, Radu Lecca, Eugen Cristescu, Constantin Pantazi, pedeapsa cu moartea li s-a comutat[24]. Tot pe 31 mai 1946, Lucrețiu Pătrășcanu, ministrul Justiției, înaintea regelui un Raport de respingere a cererilor de grațiere ale lui Ion Antonescu, Mihai Antonescu, Gh. Alexianu, C. Z. Vasiliu[25]. Motivația respingerii: „pentru înalte rațiuni de stat”[26]. Lucrețiu Pătrășcanu solicită regelui Mihai (prin același raport) comutarea pedepsei cu moartea pentru Radu Lecca, Constantin Pantazi și Eugen Cristescu[27]. Lucrețiu Pătrășcanu solicita regelui aprobarea „în întregime”[28] a Raportului său „având în vedere necesitatea satisfacerii marilor interese ale Țării noastre”[29].

La data de 1 iunie 1946, regele Mihai promulgă un Decret prin care comută pedeapsa cu moartea „în muncă silnică pe viață”[30] pentru Eugen Cristescu, Radu Lecca și Constantin Pantazi[31]. La aceeași dată de 1 iunie 1946, ministrul Justiției, Lucrețiu Pătrășcanu, ordonă Primului-Procuror al României „de aducere la îndeplinire a Sentinței nr. 17, din 17 mai 1946, în urma respingerii cererilor de grațiere făcute de I. Antonescu, M. Antonescu, C. Vasiliu și Gh. Alexianu” [32]. Raportul lui Lucrețiu Pătrășcanu conține o rezoluție prin care „d-nii procurori Alfred Petrescu și Gh. Săndulescu”[33] primesc ordinul de aducere la îndeplinire a Sentinței nr. 17 din 17 mai 1946. Iarăși, tot în aceeași zi de 31 mai 1946, știind că va fi executat în scurt timp, mareșalul Ion Antonescu scrie soției sale, Maria Antonescu, o scrisoare apreciată de către istorici drept „Testamentul său politic”[34].

În scrisoare, Ion Antonescu sintetizează viața, cariera sa, ambele puse în slujba „poporului de jos” [35], pe care l-a slujit dezinteresat, cu pasiune și dragoste[36]. Își roagă soția să se retragă „într-o mănăstire”[37]; cere să fie îngropat lângă „ai mei, care mi-au fost străbuni și călăuzitori, acolo, la Iancu Nou”[38]. Își exprimă speranța că Istoria îl va pune pe loc de cinste, cândva, în viitor. Nu regretă nimic, nu cere nimic nimănui în afara faptului că nu a putut face mai mult bine poporului român decât a făcut. Dreapta răsplată n-o așteaptă de la oameni, ci „acolo”, la Dumnezeu. „Nici o lacrimă”[39], în fața Morții, conchide Ion Antonescu.

Scrisoarea ultimă, cât și „Ultimul său Cuvânt”, din ziua de 17 mai 1946, definesc din plin personalitatea, fenomenul istoric numit Ion Antonescu, ivită din neant în viața publică și militară a României la începutul secolului al XX-lea.

Într-un Raport al unui Sub-Inspector de poliție care nu a semnat în clar documentul, din 3 iunie 1946, sunt prezentate lapidar evenimentele care au premers execuția lui Ion Antonescu, execuția însăși și orele de după execuție după ce cei împușcați pe 1 iunie 1946 au fost incinerati la crematoriul „Cenușa”. Anonimul sub-inspector de poliție declară că în ziua de 1 iunie 1946, ora 14, a sosit la „închisoarea militară Jilava”[40] pentru a asista „la convorbirile ce trebuie să aibă loc între marii criminali de război și rudele lor”[41]. După respectivul sub-inspector, la ora 14:45, la Jilava, a sosit Maria Antonescu „însoțită de doi agenți”[42]. Ion Antonescu și Maria Antonescu au vorbit între ei „în franțuzește”[43]. Soțul și-a îmbărbătat soția rugând-o să fie tare și să suporte cu seninătate vitregia soartei[44]. Maria i s-a plâns soțului că nu mai poate îndura „situația în care se găsește”[45]. Spre sfârșitul convorbirii celor doi, Ion Antonescu a rugat soția „să-l ierte pentru necredința în viața conjugală”[46]. Maria Antonescu, la ultima

Cetatea Cavalerilor

rugămintea a soțului ei, a răspuns că nu poate („nu pot”[47]). *Dacă ar fi știut mareșalul că soția îi va refuza ultima rugămintea, ar mai fi scris Scrisoarea din 31 mai 1946? Cred că nu.* Răspunsul Mariei Antonescu l-a dezolat adânc pe Mareșal, fapt pentru care, până la sfârșitul întâlnirii, „s-a arătat foarte rece”[48] cu ea. Când s-au despărțit pentru ultima oară „au plâns amândoi”[49]. În discuția cu mama sa, Ion Antonescu a spus *Doamnei Mamă* că „fiecare român trebuie să moară pentru patrie” [50]. Și că el este fericit că va muri pentru „idealul Țării Românești”[51]. După întâlnirea cu rudele, Ion Antonescu și cei trei, Mihai Antonescu, Gh. Alexianu și C. Z. Vasiliu, au fost duși sub escortă „în capela închisorii”[52]. Aici, ei s-au spovedit și împărtășit. Doar Mihai Antonescu a refuzat să se împărtășească, fapt pentru care preotul închisorii se ținea după el rugându-l să accepte să o facă.

Întreprind analiza raportului subinspectorului anonim, cu privire la evenimentele de la 1 iunie 1946 la închisoarea militară Jilava, pentru a preciza că, tot în acea zi de 1 iunie 1946, la orele 15, comandantului Grupului de Gardieni Publici, maior Meriu Valentin[53], solicită Tribunalului Ilfov autorizația „ca plutonul de execuție să intre în închisoarea Jilava”[54]. Cererea specifică că detașamentul de gardieni publici, 30 la număr, formau plutonul de execuție „pentru ziua de astăzi 1 iunie 1946, orele 15”[55], fiind conduși de un individ numit Vasile Frugină[56]. În aceeași zi de 1 iunie 1946, prim-procuror Jean Nicolau eliberează autorizația detașamentului de gardieni pentru a putea intra în închisoarea Jilava[57].

Revenind la relatarea sub-inspectorului de poliție anonim, precizăm că, chiar în momentul când cei patru condamnați erau scoși pentru a fi conduși spre locul execuției, preotul „a tras de mână”[58] pe Mihai Antonescu, rugându-l să se împărtășească. Mihai Antonescu se întoarce câțiva pași „și s-a atins de lingurița cu împărtășanie, totodată având un surâs batjocoritor la adresa preotului”[59]. Apoi cei patru condamnați sunt scoși din închisoare, încadrați fiind de plutonul de execuție, mergând doi câte doi. Ion Antonescu și C. Z. Vasiliu au mers în rândul din față, iar în al doilea rând, Gh. Alexianu și Mihai Antonescu[60].

Când au ieșit pe poarta principală a închisorii, C. Z. Vasiliu, observând gardienii care formau plutonul de execuție, a spus tare: „Aștia nu știu să tragă, or să ne chinuiască”[61]. Când grupul de paznici gardieni alături de cei patru condamnați au ajuns în fața clădirii principale a administrației închisorii, numeroși reporteri fotografi „ai diferitelor ziare străine și reprezentanții presei românești”[62] i-au fotografiat. „Convoiu”[63], nota subinspectorul de poliție anonim, a ajuns la locul execuției numit „Valea Piersicilor”, loc unde C. Z. Vasiliu a adresat rugămintea să fie legat la ochi și de stâlpul execuției, dând șefului plutonului de execuție fularul său. Comandantul plutonului de execuție a ordonat „foc”[64] la ora 18 și 2 minute[65]. Toți patru condamnații au căzut la pământ. La câteva clipe după împușcăturile plutonului, Ion Antonescu „s-a ridicat pe o mână și a strigat: „Domnilor, nu m-ați omorât”[66], după care „a recăzut jos”[67]. Mihai Antonescu și Gheorghe Alexianu nu au mai dat semne de viață după împușcăături. Constantin Vasiliu însă „se zbătea gemând”[68]. Medicul legist a ordonat să se tragă „mai multe focuri până când viața a încetat în cadavrele muribunde”[69]. În C. Vasiliu s-a tras și cu o armă „fiindcă tot se mai zbătea”[70]. Subinspectorul anonim apreciază că focurile trase după salvele plutonului de execuție „au fost de prisos”[71], convulsiile, nota el, fiind „inerente în astfel de situații”[72]. La două ore după execuție, cadavrele celor patru au fost urcate „în două camioane ale Salvării”[73]. Camioanele Salvării au fost încadrate de câte o gardă fiecare. Mașinile Salvării au fost escortate până la crematoriul „Cenușa” de mașina prefecturii poliției. Medicul legist aflat la crematoriu a blocat arderea cadavrelor pe motive că nu existau „certIFICATELE DE VERIFICAREA MORȚII”[74].

Și după ce l-au ucis pe Ion Antonescu, asasinii aveau neliniște și grabă, dovadă că le-a scăpat din vedere verificarea morții celor patru executați. Și prim-procurorul care a asistat la execuție, Gh. Săndulescu, „s-a opus la incinerare și a trebuit să se piardă timp până la 21 și 15 minute când a început incinerarea”[75]. Arderea fiecărui cadavru, nota subinspectorul anonim, a durat „o oră și jumătate”[76]. După fiecare incinerare, cenușa a fost pusă într-o urnă. Pe capacul urnei a fost scris numele celui ars. Incinerarea cadavrelor s-a încheiat „la ora 2, pe ziua de 2 iunie 1946”[77]. Urnele au fost duse de prim-procurorul Gh. Săndulescu și subinspectorul de poliție anonim la prefectura poliției București, fiind predate „sub semnătură”[78] comisarului de serviciu. Subinspectorul anonim își încheie raportul notând că, înainte de execuție, condamnații, trei dintre ei, nu și-au manifestat „nici o dorință, în afară de Mihai Antonescu, care a declarat că dorește ca biblioteca personală să fie dată facultății de drept”[79].

După ce Ion Antonescu și cei trei demnitari ai regimului său au fost executați, la ora 18:45 a zilei de 1 iunie 1946, medicul legist Al. Gr. Ionescu a întocmit un act de verificare a morții celor patru martiri asasinați bestial.

Concluzia medicului legist a fost că moartea lui Ion Antonescu, Mihai Antonescu, Gh. Alexianu, C. Z. Vasiliu „se datorește rănilor multiple produse prin proiectile de armă de foc, care au intersectat corpul și trunchiul”[80]. La ora 19:15 a zilei de 1 iunie 1946, procurorul Gh. Săndulescu a scris un proces-verbal „privind percheziția efectuată asupra cadavrelor celor executați”[81]. Percheziția a fost efectuată de către „un gardian public din grupa de execuție și de către d-l grefier al închisorii militare Jilava, Craioveanu Ștefan”[82]. Cele găsite în urma percheziției au fost trecute pe niște inventare care au fost anexate procesului-verbal[83]. Toate obiectele găsite asupra celor patru martiri au fost înmânate grefierului Ștefan Craioveanu, pe care le-a primit semnând pe fiecare inventar.

4

În seara zilei de 1 iunie 1946, ora 19:30, mama lui Ion Antonescu înaintează primului-procuror al tribunalului Ilfov cererea de a i se elibera cadavrul fiului ei „sau a urnei funerare a acestuia” [84]. Din cerere aflăm că *Doamna Mamă* avea domiciliul în București, Bulevardul Lascăr Catargiu, nr. 11A[85], iar corpul fiului sau urna cu cenușă solicita să-i fie predată „spre a-l îngropa în cavoul familiei, la cimitirul Iancu Nou”[86]. Pe cerere prim-procurorul scrie o rezoluție prin care confirmă că a primit cererea *Doamnei Mame* pe 1 iunie 1946, ora 19:30[87]. A refuzat, însă, cererea *Doamnei Mamă*. Cenușa fiului său, Ion Antonescu, nu i-au dat-o. În semn de ură și răzbunare din partea ucigașilor pe care același Ion Antonescu în cei 4 ani de guvernare i-a salvat de la moarte, cântându-le mereu în coarne. Aceasta a fost răsplata pentru Ion Antonescu: moartea. Obiectele găsite asupra lui Ion Antonescu, trecute într-un inventar scris la ora 19:45, 1 iunie 1946, au fost următoarele: „două batiste, o iconiță, o pălărie maron”[88]. Inventarul a fost semnat de primul grefier al închisorii Jilava, Ștefan Craioveanu[89]. Atât i-au lăsat ucigașii să aibă asupra sa, altceva nimic.

La ora 20 a zilei de 1 iunie 1946, s-a întocmit un proces-verbal scris de către Comisia formată de Parchetul tribunalului Ilfov pentru ducerea la îndeplinire a sentinței nr. 17 din 17 mai 1946 de condamnare la moarte a lui Ion Antonescu și celor trei demnitari-colaboratori ai săi[90]. Relatarea din procesul-verbal a fost efectuată de procurorul Alfred V. Petrescu, iar nu am îndoială că numele adevărat al acestuia era altul. Procurorul Alfred V. Petrescu, asistat de procurorul Gh. Săndulescu, ambii de la Parchetul Tribunalului Ilfov, și de grefierul Gh. Colac, grefier la așa-zisul tribunal al poporului, invocând respingerea cererilor de recurs și grațiere ale celor patru condamnați la moarte, de către rege și Înalta Curte de Casație și Justiție, invocând ordinul lui Lucrețiu Pătrășcanu de punere în aplicare a Sentinței nr. 17 și, îndeosebi, „dispozițiunile articolului 14, alineat final din Legea nr. 312 din 24 aprilie 1945”[91] privind normele de urmat în vederea executării pedepsei cu moartea, a trecut la îndeplinirea Sentinței. Adică, au trecut la asasinarea celor patru români.

Aranjament grafic - I.M. – Revista Art-Emis -17 August 2022

[1] Procesul Mareșalului Antonescu. Documente, vol. II, pp. 278 – 279.

[2] Ibidem.

[3] Ibidem, p. 278.

[4] Ibidem.

[5] Ibidem, p. 280.

[6] Ibidem.

[7] Ibidem.

[8] Ibidem, p. 282.

[9] Ibidem, p. 285.

[10] Ibidem, p. 305.

[11] Ibidem, p. 306.

[12] Ibidem.

[13] Ibidem, p. 308.

[14] Ibidem, p. 309.

[15] Ibidem, p. 312.

[16] Ibidem, p. 324.

[17] Ibidem, p. 420.

[18] Ibidem.

[19] Ibidem, p. 421.

[20] Ibidem.

[21] Ibidem.

- [22] Ibidem.
- [23] Ibidem, p. 422.
- [24] Ibidem.
- [25] Ibidem, p. 423.
- [26] Ibidem.
- [27] Ibidem.
- [28] Ibidem.
- [29] Ibidem.
- [30] Ibidem, p. 427.
- [31] Ibidem, p. 428.
- [32] Ibidem.
- [33] Ibidem.
- [34] Gh. Buzatu, Execuția Mareșalului Antonescu, Casa Editorială Demiurg, Iași, 2009, p. 151.
- [35] Ibidem.
- [36] Ibidem.
- [37] Ibidem.
- [38] Ibidem.
- [39] Ibidem.
- [40] Ibidem, p. 159.
- [41] Ibidem.
- [42] Ibidem.
- [43] Ibidem.
- [44] Ibidem.
- [45] Ibidem.
- [46] Ibidem.
- [47] Ibidem.
- [48] Ibidem.
- [49] Ibidem.
- [50] Ibidem.
- [51] Ibidem.
- [52] Ibidem.
- [53] Procesul Mareșalului Antonescu. Documente, vol. II, p. 429.
- [54] Ibidem.
- [55] Ibidem.
- [56] Ibidem.
- [57] Ibidem, p. 430.
- [58] Gh. Buzatu, op. cit., p. 160.
- Vasiliu, profesorul Alexianu. Pe mareșal, năvalnica spaimă a lui Ică (Mihai Antonescu – n. ns.), refuzul de a se împărtăși, starea de prostrație pe care o căuta și obținea prin folosirea de barbiturice, îl indispucea grozav. Îi făcea aspre reproșuri”.
- [59] Ibidem; vezi și N. Steinhardt, Jurnalul Fericirii, în idem, Opere 1, Editura Mănăstirea Rohia-Polirom, Iași, 2008, p. 244: „Spre seară, Lecca (Radu – n. ns.), destins și el, ne povestește ultimele zile ale Antoneștilor și celor osândiți la moarte odată cu ei: Pantazzi, Piki
- [60] Gh. Buzatu, op. cit., p. 160.
- [61] Ibidem.
- [62] Ibidem.
- [63] Ibidem.
- [64] Ibidem.
- [65] Ibidem.
- [66] Ibidem.
- [67] Ibidem.
- [68] Ibidem.
- [69] Ibidem.
- [70] Ibidem.
- [71] Ibidem.
- [72] Ibidem.
- [73] Ibidem.
- [74] Ibidem.
- [75] Ibidem.
- [76] Ibidem.
- [77] Ibidem.
- [78] Ibidem.
- [79] Ibidem.
- [80] Procesul Mareșalului Antonescu. Documente, vol. II, p. 431.
- [81] Ibidem, p. 432.

Avram Iancu -150

Nr. 8 (24)/ AUGUST 2022

Cetatea Cavalerilor

- [82] Ibidem, p. 433.
- [83] Ibidem.
- [84] Ibidem.
- [85] Ibidem.
- [86] Ibidem.
- [87] Ibidem.
- [88] Ibidem, p. 434.
- [89] Ibidem.
- [90] Ibidem, p. 435.
- [91] Ibidem.